

Mladi za napredek Maribora

PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKИH PRAVLJIC Z ANGLEŠKIMI, NEMŠKIMI, FRANCOSKIMI IN ŠPANSKIMI

Področje: književnost

Raziskovalna naloga

© 2012/2013
Tudi je delo avtorja, ki je
vse pravice pridržal.

2012/2013

ZAHVALA

Za podporo, pomoč, nasvete in vodenje pri izdelovanju in razvijanju svoje raziskovalne naloge se posebej zahvaljujem svojemu mentorju.

Prav tako se zahvaljujem vsem sošolkam, ki so mi nudile pomoč in brale pravljice v tujih jezikih. Na ta način sem lažje primerjala značaje, osebe, simbole, motive... pravljič v izvornikih. Zelo sem vam hvaležna.

POVZETEK

Svet domišljije v pravljicah je velik in razgiban. To je razlog, da se razlikuje od človeka do človeka ter od kulture do kulture. Mar to pomeni, da se pravljice razlikujejo v različnih narodih?

Prav zaradi tega sem se odločila za pripravo raziskovalne naloge. Zanimalo me je predvsem, kje in na katerih področjih so največja nihanja v slogu in vsebini pravljic drugih evropskih kultur. Pravljice so stara kulturna dobrina, ki se je hitro širila od kraja nastanka. Ljudje so si jih povsod po svetu prilaščali in imeli za svoje ter si jih prikrojili in vnašali vanje primesi svoje kulture. Ugotavljala sem, zakaj se pojavljajo razlike na nekaterih področjih, in kateri dejavniki so krivi zanje. Pravljic nisem zbirala naključno. Pazila sem, da se teme, naslovi in motivi slovenskih pravljic ujemajo s tujimi. Nato sem opazovala, kaj se v prevodu oz. potovanju motiva spremeni od naroda do naroda, od jezika do jezika. Glede na stereotipe, kulturne raznolikosti in lasten občutek sem postavila hipoteze. S pomočjo podrobnejše analize in prebiranja pravljic sem hipoteze, ki sem jih zastavila na začetku, potrdila oziroma ovrgla. Ugotovila sem, da se kulturne razlike med narodi kažejo tudi v pravljicah.

SYNOPSIS

The fantasy world is big and endless. This is the reason it differs from person to person and culture to culture. Does this mean that fairy tales are different in every nation?

That is what I wanted to discover. People in the world took fairy tales that already existed, adjusted them and put in their own features of culture. I wanted to find out where and why did that happen and what the pattern is like in other countries. But I haven't chosen the stories randomly. The fairy tales needed to be written in languages that I or the people who would help me could understand. I was very careful while choosing the topics and motives for my stories. They needed to have the same idea and message like the Slovene ones in order to be easier to analyze. Then I formed hypothesis on the basis of stereotypes and cultural diversion in other countries. With detailed analyze later on I confirmed or rejected my hypothesis. I found out that the cultural diversion cen be seen in fairy tales.

KAZALO VSEBINE

ZAHVALA.....	2
POVZETEK	3
SYNOPSIS	4
1. UVOD	7
1.1 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIИ PRAVLJIC Z ANGLEŠKIMI	7
1.2 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIИ PRAVLJIC Z NEMŠKIMI.....	7
1.3 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIИ PRAVLJIC S FRANCOŠKIMI.....	8
1.4 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIИ PRAVLJIC S ŠPANSKIMI.....	8
2. PRAVLJICE V TEORIJI	9
2.1 TEMELJNE ZNAČILNOSTI PRAVLJIC.....	9
2.2 DELITEV PRAVLJIC	9
2.3 ZGODOVINA PRAVLJIC	10
2.4 ZGODOVINA PRAVLJIC NA SLOVENSКОM.....	10
3. REZULTATI.....	11
3.1 SLOVENSKE-ANGLEŠKE	11
3.1.1 Primerjava 1	11
3.1.1 Primerjava 2	13
3.2 SLOVENSKE-NEMŠKE	17
3.2.1 Primerjava 1	17
3.2.2 Primerjava 2	20
3.3 SLOVENSKE-FRANCOŠKE.....	22
3.3.1 Primerjava 1	22
3.3.2 Primerjava 2	25
3.4 SLOVENSKE-ŠPANSKE.....	28
3.4.1 Primerjava 1	28
3.4.2 Primerjava 2	30
6. RAZPRAVA	33
6.1 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIИ PRAVLJIC Z ANGLEŠKIMI	33
6.2 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIИ PRAVLJIC Z NEMŠKIMI.....	34
6.3 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIИ PRAVLJIC S FRANCOŠKIMI.....	35
6.4 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIИ PRAVLJIC S ŠPANSKIMI.....	36
7. ZAKLJUČEK.....	38
8. VIRI IN LITERATURA	39

9. PRILOGA

KAZALO TABEL IN GRAFOV

Tabela 17: Primerjava 1sa	12
Tabela 18: Primerjava 2sa	15
Tabela 19: Primerjava 1sn	18
Tabela 20: Primerjava 2sn	21
Tabela 21: Primerjava 1sf	23
Tabela 22: Primerjava 2sf	26
Tabela 23: Primerjava 1sš	29
Tabela 24: Primerjava 2sš	31

KAZALO SLIK

Slika 1: Knjiga (Gnilšek, 2012)	Error! Bookmark not defined.
Slika 9: Palčke (Gnilšek, 2012)	13

1. UVOD

Že pred davnimi časi so ljudske pravljice skrbele za popestritev vsakdana ljudi, ki so jih poslušali in pripovedovali. Prenašale so se iz roda v rod ter se spreminjale, pri tem navdihovale in zabavale.

Po ponovnem prebiranju starih pravljic sem se lotila raziskovanja ljudskih pravljic – slovenskih, angleških, nemških, francoskih in španskih, saj se je porajalo vprašanje, ali tudi v drugih kulturah in jezikih vsebinsko sorodne ljudske pravljice zvenijo podobno kot naše. Primerjala sem osebe, značaje, simbole, motive ... in začudeno ugotavljala, da pravljice v tujih jezikih uporabljajo precej bolj zapleten slog pisanja, kot sem si predstavljala.

A pravljice niso namenjene samo otrokom. G.K. Chesterton je nekoč dejal: *»Pravljice so več kot resnične; ne zato ker nam povedo da zmaj obstaja, temveč zato, ker nam povedo, da zmaja lahko premagamo.«* (Izreki o pravljičah, 2012)

Takoj na začetku sem postavila različne hipoteze, ki so temeljile na kulturnih stereotipih kultur in lastnem občutku; ta je bil posledica prebiranja pravljic v tujih jezikih. Hipoteze, ki sem jih postavila, so razporejene po posameznih primerjanih parih pravljic.¹

1.1 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIH PRAVLJIC Z ANGLEŠKIMI

1. Slovenske ljudske pravljice vsebujejo več čudežnih elementov kot angleške (britanske).
2. Liki v pravljičah nimajo imen.
3. Slovenske in angleške pravljice vsebujejo podobno število replik in se končajo s srečnim koncem.

1.2 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIH PRAVLJIC Z NEMŠKIMI

1. Kulturnih razlik in razlik v obnašanju družbe in v medsebojnih odnosih oseb skoraj ni.

---

¹ Pri postavljanju hipotez sem izhajala iz stereotipov in iz vnaprejšnjih kulturnih pričakovanj (klišejev) o značilnostih narodov.

2. Nemške in slovenske pravljice so si zaradi nemškega vpliva na Slovence zelo podobne.
3. Besede v nemških in slovenskih pravljicah so prav tako podobne, saj smo Slovenci veliko besed prevzeli iz nemščine.

1.3 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIH PRAVLJIC S FRANCOŠKIMI

1. Slovenske ljudske pravljice so preprostejše kot francoske, slovenski junaki so vedrejši in bolj pripravljeni pomagati.
2. Tako v slovenskih kot v francoskih ljudskih pravljicah nastopajo večinoma vsakdanje osebe, v slovenskih pa imajo živali pomembnejšo vlogo kot pri francoskih.
3. Imena v slovenskih pravljicah so podobna tistim v francoskih, le prilagojena zaradi drugačnega izgovora v obeh jezikih.

1.4 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIH PRAVLJIC S ŠPANSKIMI

1. Tako v slovenskih kot v španskih pravljicah je okolje večinoma narava.
2. Španske pravljice vsebujejo manj intenzivno moralne vrednote kot slovenske.
3. V španskih pravljicah je več starih, modrih oseb, ki dajejo nasvete.

2. PRAVLJICE V TEORIJI

2.1 TEMELJNE ZNAČILNOSTI PRAVLJIC

Pravljice so vrsta pripovedne proze ljudskega slovstva. Ob njih poznamo še legende, bajke, pripovedke, zagovore in pregovore. So pripovedi, ki tvorijo svoj lastni svet brez določenega časa in kraja dogodka, saj zanje nista pomembna. Prikazujejo nekdanje življenje in mišljenje iz davne preteklosti. So zgodbe čudežnega pomena, sad naše neizmerne domišljije, ki težijo k pravičnosti. Ohranjajo močne elemente mita, kjer se kršijo temeljne norme in zakoni. Pravljice so nagnjene k temu, da se v zaključku vzpostavijo pravično ravnanje in so nekakšno vodilo svetu, kako ravnati oz. kaj je nujno in edino pravo.

Pravljice ignorirajo individualnost, saj njihovi junaki nimajo lastnih imen. Pri prostoru je pomemben shematični prostor akcije, medtem ko je konkreten zanemarljiv. Tristo let v pravljici mine kot en dan. V pravljичnem svetu junak zmeraj zmaga nad zlom oz. nad demoni. Ta se zmeraj pojavi ob pravem času, na pravem mestu. Številna naključja junaka privedejo k temu, da postane pravi zmagovalec.

"Pravljični liki so površinske, enodimenzionalne figure brez telesa, brez duše, brez družine in okolja, brez odnosov do soljudi, do preteklosti in prihodnosti." [Goljenšček, 1992, 73]

Celoten lik je obravnavan kot figura brez notranjosti, ki deluje skrivnostno in mistično. V pravljicah je predstavljen kot subjekt, ki so ga poslale višje sile in na dogajanje sam nima vpliva.

2.2 DELITEV PRAVLJIC

Najpomembnejša delitev je delitev na umetne in ljudske pravljice. Umetne pravljice imajo avtorja in so sad njegove domišljije. Ljudske pravljice so starejše in so plod domišljije več generacij. Vsaka generacija jo je spreminjala ter prirejala glede na stanje, v katerem so živeli. Prenašala se je iz roda v rod po ustnem izročilu, zato imamo danes toliko različic ene pravljice. Njihov avtor ni znan.

Pravljice na osnovni ravni delimo na čudežne, živalske in realistične, te pa se lahko tudi medsebojno prepletajo.

Pri pravljicah s čudežno vsebino se pojavljajo magični predmeti in pripomočki. Meje med realnim in nemogočim so zabrisane. Ključ do uspeha pri junaku so nadnaravne sile. Živali v živalskih pravljicah imajo človeške lastnosti in nam na posreden način sporočajo lastnosti in

napake človeka. Junaki, ki nastopajo, so živali; jež, lisica, volk, medved, zajec ... S pravljico nam želijo sporočiti nauk oziroma idejo. V realističnih pravljicah šteje le junakova iznajdljivost in zvitost, ki ga pripelje do uspeha.

Kljub temu, da obstaja mnogo delitev pravljic, nobena izmed njih ni dovolj opredeljena, natančna ter razvejana, da bi veljala za temeljno in edino uporabno. (*Wikipediija - Pravljica, 2012*)

2.3 ZGODOVINA PRAVLJIC

Pravljice naj bi po besedah številnih strokovnjakov izhajale z Daljnega vzhoda, natančneje iz Indije. Znane so najstarejše zbirke pravljic Pančatantra ali Peteroknjižje, ki obsegajo pet knjig, ter prav tako zelo stara zbirka arabskih pripovedk Tisoč in ena noč.

Giovan Francesco Straparola je leta 1550 v Benetkah izdal zbirko pripovedi z naslovom Prijetne noči. V istem stoletju Charles Perruti izdal zbirko pravljic Pravljice mame Goske. Prvi je zapisal Rdečo kapico, Pepelko in Trnuljčico. Večjega razmaha so bile pravljice deležne v 18. stoletju. Pobudo je dala že prej omenjena zbirka Tisoč in ena noč, ki je šele v 18. stoletju prišla v Evropo. V 19. stoletju je ustvarjal eden najbolj znanih pravljicarjev, Hans Christian Andersen, ki so mu svetovno slavo prinesle pravljice, prevedene v največ svetovnih jezikov.

Nasploh so v 19. stoletju doživele pravljice »pravljičen« uspeh. v 19. Brata Jakob in Wilhelm Grimm sta jih povzdignila v območje prave literature. Izdala sta zbirko Otroške in hišne pravljice. (*Wikipediija – Pravljica, 2012*)

2.4 ZGODOVINA PRAVLJIC NA SLOVENSKEM

Ljudska proza ima na Slovenskem korenine že v 9. stoletju. Primož Trubar je bil tisti, ki je prvi poimenoval zvrsti ljudske proze. Veliko pravljic je zbral in zapisal Janez Vajkard Valvasor v knjigi Slava vojvodine Krajnske. V obliki pridig jih je ohranil tudi Janez Svetokriški. Romantika je tudi pri nas sprožila val navdušenja nad pravljicami. Prozo so zbirali Vraz, Korytko in Ravnikar. Naš prvi slovenski zbiratelj pravljic in pripovedk je bil Matevž Ravnikar. Leta 1843 je objavil zgodbo o spokorjenemu grešniku Bajzisu iz okolice Ribnice na Kranjskem. Večje spremembe in pobudo za razmah pravljic so prinesli mladi zbiratelji Majar-Ziljski, Valjavec in Trdina. Pri objavljanju narodnega blaga je pomagal tudi tisk na Slovenskem: Ljubljanski časnik, Novice, Slovenija, Slovenske bčele itd. Rezultat

zbiranja ljudske proze so številne zbirke in knjige, ki jih prebiramo danes. (*Wikipedija – Pravljica, 2012*)

3. REZULTATI

Zaradi vsebinske in oblikovne omejitve raziskovalne naloge sem obsežno gradivo (analizirane pravljice) zbrala v *Prilogah*, v razpravljalnem delu objavljam povzetke *rezultatov*.²

3.1 SLOVENSKE-ANGLEŠKE

3.1.1 Primerjava 1

	Primerjava 1	5 bratov	Kmet in njegovi sinovi
1.	OSEBE	<ul style="list-style-type: none"> vsakdanje osebe: mati in 5 sinov višji sloj: kralj in princesa duh 	<ul style="list-style-type: none"> vsakdanje osebe: oče in 7 sinov
2.	IMENA	/	/
3.	OBLEKA	/	/
4.	ČUDEŽNE LASTNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> izjemen sledec v hipu zruši grad strelec – zadene zvezdo na nebu hiter – ujame strelo iz oblakov v trenutku postavi grad 	/
5.	ZNAČAJ	sinovi: prijazni, pripravljeni pomagati	sinovi: vihrav značaj
6.	ODNOSI MED OSEBAMI	<ul style="list-style-type: none"> spoštovanje staršev bratje so složni, ne oporekajo materi 	<ul style="list-style-type: none"> spoštovanje staršev, poslušnost medsebojno nestrinjanje
7.	ČUDEŽNI PREDMETI	/	/
8.	PRAVLJIČNA ŠTEVILA	5	7

² V Prilogah so pravljice in sprotne analize razvrščene tako kot v tem delu.

9.	PROSTOR	grad, nebo	/
10.	DEJANJA	<ul style="list-style-type: none"> reševanje princese poroka s princeso <u>naloga</u>: rešiti princeso 	<ul style="list-style-type: none"> <u>naloga</u>: zlomiti palčke, učiti se sloge
11.	NASVET	matere	očeta
12.	KONEC	srečen za vse »dobre« osebe	nedokončan
13.	NAUK	V slogi je moč !	V slogi je moč !
14.	SIMBOLI	moč	palčke
15.	MOTIVI	reševanja kraljeve hčere	učenja sloge
16.	SPOROČILO/ IDEJA	Počasi se daleč pride.	Če združimo moči, se možnost uspeha znatno poveča.
17.	POSEBNOSTI	Do nauka privedejo čudežni elementi.	Do nauka privedejo realne človeške napake.

Tabela 1: Primerjava 1sa³

Element 1. Medtem ko je pravljica 5 bratov čudežna pravljica, angleško pravljico uvrščamo med realistične. Temu primerne so tudi osebe, saj starš samohranilec nižjega rodu (mati, oče) s svojimi sinovi upa in jim želi omogočiti boljše življenje. Poleg glavnih in stranskih oseb, ki v pravljicah nastopajo v prvi pravljici, opazimo tudi zunanje osebe – duhove (pri potovanju v tujo deželo), v drugi vse dogajanje poteka znotraj družine.

Elementi 2., 3., 4., 7. - V nobeni izmed pravljic niso omenjena ne oblačila ne imena glavnih in stranskih oseb, saj to za potek zgodbe ni pomembno. Čudežni elementi so prisotni le v prvi pravljici, morda zato, ker je bil slovenski prostor že od nekdaj povezan s pomanjkanjem in ponavljajočim se vsakdanom, ki so ga tisti, ki so pravljice pripovedovali, hoteli popestriti, kolikor se je le dalo.

Elementa 5., 6. - Sinovi so (si) v obeh pravljicah pripravljene pomagati in združiti moči, a v drugi to naredijo šele, ko jih k temu spodbudi oče. To sicer kaže na spoštovanje do staršev, vendar v drugi pravljici liki izražajo tudi lastno voljo, saj so trmasti in se med seboj prepirajo – drugačen značaj istih oseb v slovenski in angleški ljudski pravljici.

Element 8. - Pravljicična števila so razvidna tako iz naslova – 5 bratov, kot tudi iz samega poteka pravljice – 7 sinov in palčk.

³ sa – Oznaka za slovenske in angleške ljudske pravljice.

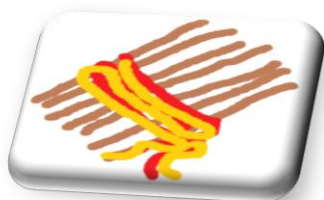
Elementa 10., 11. - V prvi pravljici se glavno dogajanje vrti okoli reševanja princese, ki na koncu privede do njene poroke z najmlajšim sinom. Zanimivo v tem primeru je, da se bratje osredotočijo na nasvet osebe ženskega spola – matere, kar dokazuje, da je imela v slovenski zgodovini zmeraj pomembno vlogo. V drugi se ukvarjajo z lomljenjem palčk in učenjem slope ter zaradi prvotnih nestrinjanj palčke strejo šele v drugem poskusu po nasvetu očeta.

Element 12. - Tako kot je za pravljice značilno, je na koncu dobro (bratje) premagalo zlo (duha), seveda v našem primeru samo v prvi pravljici. Iz drugi pravljice je jasno razvidno, da se je sedem bratov ves čas prepiralo. Kar se je zgodilo na koncu, si lahko predstavljamo po svoje, saj ne vemo, ali so se bratje prepirali tudi v prihodnje ali ne. Rečemo lahko, da je tukaj konec nedokončan oziroma nejasen.

Element 14. - Zanimivo pri simbolih je to, da se naključno ujemajo. Tako na primer pri reševanju kraljeve hčere pride v pomoč čudežna moč vsakega brata v točno določeni, ključni situaciji. Na splošno pa je lahko moč kot simbol pojmovana kot nekaj trdnega, ki vse drži po konci, medtem ko krhke in prhke palčke potrjujejo, da takrat ko se druga od druge ločijo, postanejo mnogo šibkejše.

Element 15. - V prvi pravljici je prisoten motiv reševanja princese, ki v pravljicah velja za enega najpogostejših. Princesa med časom svojega reševanja deluje zelo pasivno in mirno čaka, da jo bo rešil moški junak, v tem primeru bratje, in se kasneje z najmlajšim tudi poroči.

Elementi 13., 16., 17. - Tako nauk kot sporočilo sta si v pravljicah zelo podobna. Zanimivo je le to, da se pravljici v različnih okoljih, ki dopovedujeta isto, obnašata različno. Slovenska temelji bolj na *bujni domišljiji in čudežni moči idealiziranih junakov*, angleška pa odraža *preprostost in človeške napake brez olepševanj*. Tako v slovenski pravljici do nauka privedejo prav te čudežne lastnosti, v angleški pa realne človeške napake.

Slika 1: Palčke (Gnilšek, 2012)

3.1.1 Primerjava 2

	Primerjava 2	Železni prstan	Čarobni prstan
--	---------------------	-----------------------	-----------------------

1.	OSEBE	<ul style="list-style-type: none"> vsakdanje osebe: mati in sin živali: pes, mačka, kača, kačji kralj, miš, riba višji sloj: kralj in princesinja 	<ul style="list-style-type: none"> vsakdanje osebe: mati in sin Martin živali: pes, mačka, kača, kačji kralj višji sloj: kralj in princesa
2.	IMENA	/	Martin, Schurka, Waska
3.	OBLEKA	najlepša oblačila	/
4.	ČUDEŽNE LASTNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> poosebitev živali – govor 	<ul style="list-style-type: none"> poosebitev živali – govor dekle se spremeni v kačo
5.	ZNAČAJ	<ul style="list-style-type: none"> - mati: marljiva, ljubezniva, dobrega srca - sin: usmiljen, dobrega srca, drzen, naiven - pes in mačka: zvesta 	<ul style="list-style-type: none"> - mati: vztrajna, varčna, delavna - Martin: usmiljen, dobrega srca, naiven - pes in mačka: zvesta
6.	ODNOSI MED OSEBAMI	<ul style="list-style-type: none"> zahrbtnost spletkarjenje princesinje ne/usmiljenje do živali maščevanje mladeniča spoštovanje staršev 	<ul style="list-style-type: none"> zahrbtnost spletkarjenje princese ne/usmiljenje do živali
7.	ČUDEŽNI PREDMETI	železni prstan	čarobni prstan
8.	PRAVLJIČNA ŠTEVILA	3, 5	3, 7, 12 izjema je število 2
9.	PROSTOR	bajti na kraju vasi, svet, neznana vas	mestece
10.	DEJANJA	<ul style="list-style-type: none"> delo reševanje živali poroka s princesinjo <u>naloga</u>: najti prstan 	<ul style="list-style-type: none"> delo reševanje živali poroka s princeso <u>naloga</u>: najti prstan
11.	NASVET	/	matere – neupoštevanje
12.	KONEC	srečen za glavnega junaka	srečen za vse

13.	NAUK	Bodi do drugih tak, kakor želiš, da bodo drugi do tebe.	Počasi se daleč pride.
14.	SIMBOLI	<ul style="list-style-type: none"> • železni prstan • živali: pes, mačka, kača, miš, riba 	<ul style="list-style-type: none"> • čarobni prstan • živali: pes, mačka, kača
15.	MOTIVI	<ul style="list-style-type: none"> • iskanja boljšega življenja, železnega prstana • pomoči živalim 	<ul style="list-style-type: none"> • iskanja boljšega življenja, čarobnega prstana • pomoči živalim
16.	SPOROČILO/ IDEJA	Pomoč drugim se obrestuje, v nasprotnem primeru usoda kaznuje.	Vredno je odpustiti, saj vsi delamo napake.
17.	POSEBNOSTI	Oseba sama je brez čudežnih lastnosti, zato v pomoč dobi prstan.	Oseba sama je brez čudežnih lastnosti, zato v pomoč dobi prstan.

Tabela 2: Primerjava 2sa

Element 1. - Pravljici Železni prstan in Čarobni prstan uvrščamo med čudežne pravljice, saj opisujeta čudežne dogodke, glavnega junaku pa k uspehu vodijo čudežni elementi – železni in čarobni prstan. V obeh so prisotne osebe višjega (kralj in princesa) in nižjega stanu (mati in sin). Slovenska pravljica vsebuje več živalskih likov s posebljenimi lastnostmi, saj je zraven ostalih živali prisotna riba, ki lahko opozarja tudi na simbolni pomen. Pri angleški pravljici osebe spreminjajo podobo, deklica se spremeni v kačjo princeso, pojavi se tudi večja zahtevnost oseb višjih slojev, saj kralj v zameno za poroko zahteva izpolnitev sedmih želja, medtem ko pri slovenski zahteva izpolnitev (le) treh. V obeh pravljicah so prisotne zunanje osebe (princ), predvsem ob potovanju v sosednje dežele, Martinu pa želje izpolnjuje dvanajst oseb. Dejstvo, da je v angleški pravljici poudarek na osebah in ne na živalih, je za slovenske neveljavno, saj je pri nas več pozornosti posvečene živalim, s katerimi smo kot »kmečki« narod imeli veliko stikov.

Elementi 2., 3., 4., 7. - V angleški pravljici so imena glavnih likov (tudi generalno gledano) zelo pogosta. Tako je deček poimenovan Martin, psu je ime Schurka in mački Waska. Zanimiv je predvsem izbor imen, saj Schurka in Waska ne spadata med tipična angleška imena. Oblačila so v pravljicah omenjena le kot boljša in slabša, bogata in revna, do najlepših oblačil pa junaka prideta s pomočjo čudežnega prstana. Čudežne lastnosti imajo tudi živali,

saj so sposobne kompleksnega razmišljanja in iskanja rešitev, prstan pa najdejo v ključnem, zadnjem trenutku, tik preden bi pomanjkanje čudežnega predmeta junaka pogubilo.

Elementi 5., 6., 10. - V prvi pravljici nastopa dober glavni junak, ki sam zasluži denar, reši živali in se, ker želi pomagati materi, z dobro vero poroči s princeso. V drugi pravljici je glavni junak bolj sebičen, saj se poroči iz gole želje, a je kljub temu zelo iznajdljiv, saj v nagrado od kmeta sprejme vrečo peska, s katerim pogasi požar in reši dekle. Princesi v obeh pravljicah spoštujeta očeta, a ko sta se primorani poročiti z mladeničem, pobegneta izpod nadzora očeta ter svoje nezadovoljstvo pretvorita v maščevanje do glavnega junaka. Omeniti pa moramo tudi otroke in druge zunanje osebe, ki pobijajo in mučijo živali za zabavo in s tem zavzamejo mesto zla.

Element 8. - V obeh pravljicah se pojavlja veliko pravljичnih števil; 3 krajcarji, 3 pomembnejše živali, 3-krat gre mladenič od doma, 12 mož ... Pri angleški ljudski pravljici je posebna predvsem povezava s prvotno nepravljичnim številom 2, saj Martin in njegova mati po očetovi smrti podedujeta 200 goldinarjev, on pa kasneje izbira tudi med dvema vrečama, ki ju je dobil v zmeno za delo.

Element 11. - Tako glavna junaka kot ostale osebe se na nasvete drugih večinoma ne zanašajo, ampak samo sledijo lastni volji, ki jih (kot da ne bi pričakovali) vedno (pri)pelje v pravo smer, v smer rešitve. Dokaj neopazna izjema se pojavi le v angleški pravljici, kjer mati Martinu svetuje, naj se ne poroči s princeso, on pa se zanaša le na lastno presojo, ki je v tem primeru bolj njegova želja, in materinega nasveta ne upošteva.

Element 12. - To, da imajo pravljice srečen konec, navadno velja samo za pozitivne in pravične osebe. Izjema se pojavi pri angleški pravljici, kjer srečno konča tudi negativna ter maščevalna princesa, saj ji Martin na koncu oprostí.

Elementa 14., 15. - Tako pojav različnih oseb kot simbolov je v pravljici zelo obširen. Mačka ponazarja pretkanost, prilizovanje, iznajdljivost, pes zvestobo, kača skrivnostno, čarobno bitje, miš spretnost kljub majhni velikosti in riba motiv ulovljene ribe, ki izpolni željo v zameno za svobodo. Pri motivih se pojavi želja po iskanju boljšega življenja, le da se slovenski junak (bolj kot angleški) zavzema za dobrobit matere. Motiv iskanja železnega prstana je motiv, ki ponazarja osrednje dogajanje pravljic, motiv pomoči živalim pa vse dogajanje samo še popestri ter da pravljici globlji pomen.

Elementi 13., 16., 17. - Nauk in sporočilo sta si tudi v teh pravljicah zelo podobna. Izpostavljen je pomen pomoči ljudem in živalim, le da je v angleški pravljici večji poudarek na odpuščanju napak, odnosi do staršev pa so manjvredni kot pri slovenski.

3.2 SLOVENSKE-NEMŠKE

3.2.1 Primerjava 1

	Primerjava 1	Zlata ptica	Zlata ptica
1.	OSEBE	<ul style="list-style-type: none"> • kralj, trije sinovi, zlata ptica in medved 	<ul style="list-style-type: none"> • kralj, trije sinovi, zlata ptica in lisjak
2.	IMENA	/	/
3.	OBLEKA	/	/
4.	ČUDEŽNE LASTNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • nenavadne lastnosti: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ptica, jabolka → zlata ➤ medved → sposobnost govora ➤ morska deklica → čudežni prijem 	<ul style="list-style-type: none"> • nenavadne lastnosti: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ptica, jabolka → zlata ➤ lisjak → sposobnost govora
5.	ZNAČAJ	najmlajši sin: dober, pripravljen pomagat	najmlajši sin: dober, pripravljen pomagat
6.	ODNOSI MED OSEBAMI	<ul style="list-style-type: none"> • najstarejši sin ima spoštljiv odnos do soljudi in živali • najstarejša sinova sta zlobna in sebična 	<ul style="list-style-type: none"> • najstarejši sin ima spoštljiv odnos do soljudi in živali • najstarejša sinova sta zlobna in sebična
7.	ČUDEŽNI PREDMETI	/	/
8.	PRAVLJIČNA ŠTEVILA	3	3
9.	PROSTOR	/	/
10.	DEJANJA	<ul style="list-style-type: none"> • naslediti kralja • poroka z morsko deklico 	<ul style="list-style-type: none"> • naslediti kralja • poroka s kraljično

		• <u>naloga</u> : najti zlato ptico	• <u>naloga</u> : najti zlato ptico
11.	NASVET	medveda	lisjaka
12.	KONEC	dobro premaga zlo	Srečen konec, dobro premaga zlo
13.	NAUK	Dobro se z dobrim poplača.	Dobro se z dobrim poplača.
14.	SIMBOLI	zlato jabolko → nekaj nebeškega, božanskega	zlato jabolko → nekaj nebeškega, božanskega
15.	MOTIVI	Iskanje zlate ptice, delati dobro.	Iskanje zlate ptice, delati dobro.
16.	SPOROČILO/ IDEJA	Delaj dobro, saj nikoli ne veš kaj te lahko doleti.	Delaj dobro, saj nikoli ne veš kaj te lahko doleti.
17.	POSEBNOSTI	3 zapleti	4 zapleti

Tabela 3: Primerjava 1sn⁴

Element 1. - Obe pravljici spadata v kategorijo živalskih pravljic. V njiju so živali posebile človeške lastnosti in napake, npr. medved in lisjak lahko govorita. Prikazane so kot nekakšno vodilo glavnega junaka, ki se pojavi na pravem mestu ob pravem času ravno takrat, ko ga potrebujemo. Brez tega »vodila« bi bila junaka v nemški in slovenski pravljici izgubljena in ne bi nikoli prišla do uspeha in glavnega nauka, ki ga na posreden način prikazujeta ti dve živali. Pri tem se pravljici v našem in nemškem jeziku ne ločita dosti. Obe nam predstavljata enak nauk, sporočilo in idejo. Le vloge so tiste ločnice, ki jih lahko potegnemo. Vlogo medveda prevzame lisjak oz. lisjak prevzame vlogo medveda. Lisjak je v nemščini tista žival, ki simbolizira moč, modrost in zvitost. Tudi v slovenščini bi te lastnosti lahko pripisali lisjaku, a smo bolj navezani na medvede, ki se v slovenski ljudski prozi velikokrat pojavljajo z enakimi lastnostmi kot jih ima nemški lisjak.

Elementa 2., 3. Imena in oblike niso posebej poudarjene oz. opisane, saj nimajo bistvenega pomena za potek in nadaljnje dogajanje v pravljici.

Element 4. Čudežne lastnosti se pojavijo le pri slovenski pravljici (s prijemom morske deklice se lahko pričaraš na željen kraj). Čudežne lastnosti nimajo velikega pomena. Večji pomen imajo nenavadne lastnosti predmetov in posebljene živali. Jabolko in ptica sta nenavadne zlate barve zato, da bi se povečala njuna vrednost in pomembnost. Konj, ki je hitrejši od vetra, v resničnem življenju ne obstaja. S to lastnostjo se je konju tudi povečala vrednost. Te

⁴ sn – oznaka za slovenske in nemške ljudske pravljice.

nemogoče lastnosti ustvarijo skrivnosten pridih pravljice. Tudi medved ter lisjak sta spregovorila.

Elementi 5., 6., ..., 16. Sporočilo, nauk in ideja so lepo razvidni iz pravljice. Delaj dobro, misli dobro, čuti dobro, bodi dobrosrčen, postavi druge na prvo mesto, obnašaj se lepo in skromno, uniči zlo in vse kar je hudega na tem svetu. Če boš delal dobro, se ti bo tudi povrnilo v pozitivnem smislu. Simbol, ki se večkrat pojavi tudi v drugih pravljicah, je simbol jabolka z nenavadno lastnostjo. Naše jabolko je zlate barve, kar predstavlja nekaj božanskega in nebeškega. Čudež višjih sil, ki ga je potrebno izkoristiti za dobre namene.

Element 9. Sklepam, da sta pravljici enakega izvora zaradi vseh enakosti in majhnih razlik, ki so komaj opazne. Če natančneje analiziramo zgornji pravljici, ugotovimo, da je ena izmed razlik v prostoru. Čas se ne razlikuje. Obe se začneta na vrtu pred gradom, kjer raste jablana. Deček v naši pravljici išče zlato ptico v skali, medtem ko nemški po gradovih. Razliko bi lahko opisali tudi zgodovinsko. Nemško ljudstvo je imelo nekoč na svojem ozemlju veliko več gradov in dvorcev kot mi. V naši prozi so opisani zgolj simbolično in nimajo realistične podobe.

Element 17. Najbolj »moteča« razlika se nahaja v številu zapletov. Če si natančneje ogledamo potek zgodbe pri slovenski pravljici, ugotovimo, da ima tri zaplete.

1. zaplet: straža ga ujame med krajo zlate ptice → gre iskat najhitrejšega konja
2. zaplet: straža ga ujame med krajo najhitrejšega konja → gre iskat morsko deklico
3. zaplet: morsko deklico, zlato ptico in najhitrejšega konja mu ukradeta brata

Pri nemški pravljici se pojavijo štirje zapleti. Ni znano, zakaj, saj je to eden redkih primerov, ko število, ki se nahaja v nemški pravljici, ni pravljичno število. Zapleti so naslednji:

1. zaplet: straža ga ujame med krajo zlate ptice → gre iskat zlatega konja
2. zaplet: straža ga ujame med krajo zlatega konja → gre iskat prelepo kraljično
3. zaplet: kralj ga zaloti pri prelepi kraljični → mora prestaviti hrib
4. zaplet: Zlato ptico, zlatega konja in prelepo kraljično mu ukradeta brata

Razlika se pozna tudi v dolžini pravljice. Četudi sta obe dolgi, je nemška zaradi štirih zapletov daljša.

3.2.2 Primerjava 2

	Primerjava 2	Pastirček	Pastirček
1.	OSEBE	<ul style="list-style-type: none"> pastirček, tri vile 	<ul style="list-style-type: none"> pastirček, tri prelepe deklice
2.	IMENA	/	/
3.	OBLEKA	/	/
4.	ČUDEŽNE LASTNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> vile lahko izpolnijo želje 	<ul style="list-style-type: none"> začarane deklice lahko izpolnijo želje
5.	ZNAČAJ	pastirček: dober, prijazen in pripravljen pomagat	pastirček: dober, prijazen in pripravljen pomagat
6.	ODNOSI MED OSEBAMI	<ul style="list-style-type: none"> pastirček pomaga vilam in revnim sosedom v stiski 	<ul style="list-style-type: none"> pastirček pomaga mladenkam in revni vasi v stiski
7.	ČUDEŽNI PREDMETI	/	/
8.	PRAVLJIČNA ŠTEVILA	3	3
9.	PROSTOR	Istra	visokogorje
10.	DEJANJA	<ul style="list-style-type: none"> pastirček ponudi pomoč <u>naloga</u>: je ni; deček stori le dobro dejanje, ki je poplačano 	<ul style="list-style-type: none"> pastirček ponudi pomoč poroči se z mladenko <u>naloga</u>: je ni; deček stori le dobro dejanje, ki je poplačano
11.	NASVET	/	/
12.	KONEC	Deček je nagrajen za svoja dobra dejanja.	Deček je nagrajen za svoja dobra dejanja.
13.	NAUK	dobro se z dobrim poplača	dobro se z dobrim poplača
14.	SIMBOLI	vile → simbol neizmerne lepote	prelepe deklice → simbol neizmerne dobrote
15.	MOTIVI	dobrega dejanja	dobrega dejanja
16.	SPOROČILO/ IDEJA	Delaj dobro, saj nikoli ne veš, kaj te lahko doleti.	Bodi prijazen in dober srčen, saj se ti vse poplača.

17.	POSEBNOSTI	ni naloge	ni naloge
-----	------------	-----------	-----------

Tabela 4: Primrjava 2sn

Elementi 1., 2., 3. Pravlјici spadata v razred čudežnih pravljic. Medtem ko čudež v slovenski pravljici izpeljejo tri lepe vile, jih v nemški pravljici tri začarane deklice.

Tudi v teh pravljicah imena in obleke niso pomembne. Bile bi prisotne takrat, ko bi pravljica želela poudariti pomembnost, ki jo imajo obleke in imena oz. če bi bilo pomembno pri nadaljnjem poteku pravljice. Pojavi se opis lepote, s katerim ljudska proza opisuje tri vile in tri začarane deklice (prelepe, neizmerno lepe, lasje se bleščijo v soncu ...). To je pomembno za naše razumevanje pravljice, da te deklice niso iz našega sveta in da imajo lastnosti, ki jih navadni smrtniki nimamo.

Elementi 4., 5., 6., 7. Tudi tukaj ne moremo zanikati izjemne podobnosti nemške pravljice in slovenske pravljice. Razlike so zelo površinske, saj ne spreminjajo ideje, sporočila in motive v glavnini pravljice. Zato imata prozi tudi tukaj sporočilo enako. Delaj dobro, bodi dobrosrčen, pomagaj ljudem v stiski, saj nikdar ne veš, kaj te lahko čaka.

Majhne razlike so v podeljevanju vlog, kjer tri lepe vile zamenjajo tri začarane deklice in obratno. Žgoče sonce je v slovenski pravljici tisti vzrok, ki izpodbudi pastirčka k dobremu dejanju, da zaščiti nežne obraze treh vil. V nemški pravljici pa nevihta žene pastirčka k trem začaranim deklicam, da jim po možnosti reši življenje. Kraj dogajanja je pri prvi pravljici nekje v Istri, blizu morja, medtem ko je pri drugi pravljici v visokogorju.

Obe pravljici sta zanimivi zaradi svoje posebnosti. Ne vsebujeta elementa naloge. Deček stori nekaj dobrega, ne da bi pričakoval kaj v zameno.

3.3 SLOVENSKE-FRANCOSKE

3.3.1 Primerjava 1

	Primerjava 1	Jurko je iskal strahu	Jean brez strahu
1.	OSEBE	<ul style="list-style-type: none"> vsakdanje osebe: Jurko, oče, grobar, rabelj višji sloj: graščak, graščakova hči, Jurkov sin čudežne osebe: mrtvaki, obešenci, pošasti 	<ul style="list-style-type: none"> vsakdanje osebe: Jean, oče, župnik višji sloj: prvi kralj, drugi kralj, prva princesa, druga princesa čudežne osebe: prvi hudič, drugi hudič
2.	IMENA	Jurko	Jean
3.	OBLEKA	/	/
4.	ČUDEŽNE LASTNOSTI	posvečena voda – zmožnost spremeniti obešence v golobe	/
5.	ZNAČAJ	<ul style="list-style-type: none"> Jurko: pogumen, odločen, vztrajen, dobrosrčen, pripravljen pomagati, spreten, priljuden 	<ul style="list-style-type: none"> Jean: pogumen, odločen, nasilen, trmast, vztrajen, spreten
6.	ODNOSI MED OSEBAMI	<ul style="list-style-type: none"> malomarnost staršev graščak – brez predsodkov do revnih, če se izkažejo graščakova hči z veseljem sprejme očetovo voljo in takoj vzljubi Jurka Jurko ima rad sina 	<ul style="list-style-type: none"> ravnanje staršev (in župnika) proti otrokovi volji (v prepričanju, da mu bo koristilo) spoštovanje župnika in njegovih želja Jeanova brezobzirnost do tistih, ki so mu na poti / do sovražnikov nepopustljivost Jeana do kraljev zvitost drugega kralja vdanost obeh kraljevih hčera

7.	ČUDEŽNI PREDMETI	(blagoslovljena voda)	/
8.	PRAVLJIČNA ŠTEVILA	12 (pošasti, ura), 3 (obešenci, golobi, preizkušnje)	/
9.	PROSTOR	<ul style="list-style-type: none"> zakleti grad, pokopališče, cerkev, vislice (nič natančnega) 	<ul style="list-style-type: none"> cerkev, dve deželi joka (nič natančnega)
10.	DEJANJA	<ul style="list-style-type: none"> služenje grobarju, rablju, graščaku preganjanje mrtvakov pomoč obešencem zmaga nad pošastmi osvoboditev zakletega gradu <u>naloga</u>: spoznati strah → izpolnjena 	<ul style="list-style-type: none"> bežanje pred »roko pravice« ukaniti hudiče osvoboditi princeso <u>naloga</u>: spoznati strah → izpolnjena
11.	NASVET	obešenca	/
12.	KONEC	srečen za vse »dobre« osebe	srečen za vse »dobre« osebe
13.	NAUK	/	/
14.	SIMBOLI	monštranca, kelih , posvečena voda, trije beli golobi	ščinkavci, drugi kralj
15.	MOTIVI	iskanja strahu	iskanja strahu
16.	SPOROČILO/ IDEJA	Če se ne bojiš zase, se bojiš za druge.	Strah te zadene, ko ga najmanj pričakuješ.
17.	POSEBNOSTI	/	/

Tabela 5: Primerjava 1sf⁵

Element 1. V obeh pravljicah nastopajo vsakdanje osebe, nekaj oseb višjega sloja in čud(ež)ne osebe. V francoski različici je grobarja in rablja zamenjal župnik. Višji sloji so v slovenski pravljici manj izraziti; v francoski nastopita dva kralja s princesama, v slovenski pa le graščak in njegova hčer, ki celo sama kuha svinjam. Poleg tega je v slovenski pravljici omenjeno, da graščak nima veliko osebja (tako naj bi bilo zaradi pošasti, vendar očitno ni bil dovolj vpliven, premožen ali ni imel dovolj visokega položaja, da bi lahko užival v razkošju

⁵ sf – oznaka za slovenske in francoske ljudske pravljice.

številčnega osebja). Tudi za graščakovo hčer morda ni bilo dovolj konkurence, da jo je graščak tako hladnokrvno poročil z Jurkom, ki ni bil plemiškega rodu (v ostalih pravljicah kralji večinoma postavijo več pogojev in še takrat neradi predajo hčer neplemiškim junakom).

Čudežne osebe so v obeh primerih pošasti oziroma hudiči, zanimivo pa je, da v francoski pravljici nastopa en obešenec namesto treh, in kipi namesto mrtvakov; prav tako obešenec in kipi niso prikazani kot osebe, ampak bolj kot predmeti, ki si jih osebe podajajo.

Elementa 2., 3. Tako v slovenski kot v francoski pravljici sploh ni govora o oblekah, ki jih nosijo osebe, ime pa je razkošje, dodeljeno samo glavnemu junaku. Jean in Jurko sta podobni imeni, preprosti, kratki in pogosti, vsako izmed njiju je značilno za svoje izvorno področje. Tako kot Jeana še zmeraj srečamo v Franciji, je v Sloveniji še precej Jurkov oziroma Juretov.

Elementi 4., 5., 6., 7. Čudežnih lastnosti ni moč zaslediti v nobeni izmed pravljic, razen če sem štejemo moči posvečene vode, ki obešence reši njihovih grehov in jih spremeni v bele golobe. Tako lahko predpostavimo, da je blagoslovljena voda edini čudežni predmet, zmožnost spremeniti obešence v golobe pa njena čudežna lastnost. Jean in Jurko sta si po značaju zelo podobna, najbolj opazna razlika je v tem, da je Jean nasilnejši in bolj trmast, medtem ko je Jurko priljuden in pripravljen pomagati. Tudi odnosi med osebami v pravljicah so podobni, starši niso kaj prida opora za otroke, kot sem že omenila, graščak sam da pobudo za poroko svoje hčerke in Jurka, hči pa ga vdano uboga in vzljubi Jurka, med drugim zato, ker je to volja njenega očeta.

Elementi 8., 9., 10., 11., 12., 13. Tako pravljicična števila kot nasvet so prisotni samo v slovenski pravljici, nauk pa se ne pojavlja v nobeni od njiju. Prostor je v obeh pravljicah omenjen zelo nenatančno (cerkev, grad, pokopališče ...), vendar francoska pravljica v začetku omeni pokrajino Limousin, v kateri naj bi se dogodki zvrstili. Dejanja prikazujejo ključno dogajanje po vrstnem redu. Besedili se sicer začneta precej različno, vendar se te razlike med potekom pravljice zmanjšujejo. Glavni junak v obeh pravljicah premaga pošasti, na ta način doseže osvoboditev (gradu, princese) in na koncu izpolni misijo – spozna strah.

Elementa 14., 15. Simboli v pravljicah so popolnoma različni. V slovenski pravljici se pojavljajo monštranca – ukradena, oskrunjena svetost; kelih – bogastvo in trpljenje, posvečena voda – božja moč, čudežnost, skoraj večnost (voda je večna v primerjavi z minljivim človeštvom); trije beli golobi – nedolžnost (vsi grehi so jim bili odpuščeni, zato se lahko čisti vrnejo v nebo). V francoski pravljici pa se srečamo s ščinkavci, ki posebljajo

strah (zelo nenavadno, da so za poosebljen strah izbrani prav ščinkavci), medtem ko drugi kralj pooseblja zvitost, prebrisanost.

Jean in Jurka žene en in isti motiv, to je iskanje strahu. Razlikujeta se samo v tem, da ga gre Jurko iskat prostovoljno, iz gole radovednosti, Jean pa je preganjan zaradi umora župnika.

Element 16. Sporočilo je v slovenski pravljici veliko bolj jasno izraženo kot v francoski, kar morda kaže na to, da Slovenci poenostavimo stvari, Francozi pa jih zapletejo do nerazpoznavnosti. Tako ni jasno, kaj natančno v pravljici iščejo ščinkavci, medtem ko slovenski razplet logično sledi iz zapletov. Jurko spozna tisti pravi, resnični strah, Jean pa se ustraši navadnih ščinkavcev, čeprav se ni bal hudiča.

3.3.2 Primerjava 2

	Primerjava 2	Fižolček, ogelček in slamica	Fižol, oglje in slamica
1.	OSEBE	<ul style="list-style-type: none"> vsakdanje osebe: gospodinja, mož, krojač nenavadne osebe: fižolček, ogelček, slamica 	<ul style="list-style-type: none"> vsakdanje osebe: starka, krojač nenavadne osebe: fižol, oglje, slamica
2.	IMENA	/	/
3.	OBLEKA	/	/
4.	ČUDEŽNE LASTNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> poosebitve predmetov krojač lahko ZAŠIJE trebušček 	<ul style="list-style-type: none"> poosebitve predmetov krojač lahko ZAŠIJE fižol
5.	ZNAČAJ	<ul style="list-style-type: none"> fižolček: pogumen, zahrbtn, otročji, ne zna se spoprijeti s težavami slamica: domiselna, odločna ogelček: neroden, počasen krojač: plemenit, dobrasrčen, pripravljen pomagati 	<ul style="list-style-type: none"> fižol: pogumen, zahrbtn slamica: domiselna, odločna ogljje: nerodno, boječe, počasno krojač: plemenit, dobrasrčen, pripravljen pomagati

6.	ODNOSI MED OSEBAMI	<ul style="list-style-type: none"> • gospodinja se kuhe loteva brez truda, takšen odnos ima tudi do moža in predmetov • predmeti ne marajo gospodinje, čimprej želijo proč • fižolček ni zvest in ne ceni pravega prijateljstva 	<ul style="list-style-type: none"> • starka nima opredeljenega odnosa do predmetov • predmeti imajo željo po tujini • fižolček ni zvest in ne ceni pravega prijateljstva • krojač pomaga ljudem v stiski
7.	ČUDEŽNI PREDMETI	Jih ni, razen če upoštevamo, da so predmeti kot junaki zgodbe čudežni, ker so poosebljeni.	Jih ni, razen če upoštevamo, da so predmeti kot junaki zgodbe čudežni, ker so poosebljeni.
8.	PRAVLJIČNA ŠTEVILA	3 (predmeti)	3 (predmeti)
9.	PROSTOR	vas, potok (nenatančno)	vas, potok (nenatančno)
10.	DEJANJA	<ul style="list-style-type: none"> • klepetanje • prečkanje potoka • smejanje • šivanje trebuščka • <u>misija</u>: pobegniti od gospodinje 	<ul style="list-style-type: none"> • kuhanje • prečkanje potoka • smejanje • šivanje fižola • <u>misija</u>: pobegniti, iti v tujino (na splošno)
11.	NASVET	/	/
12.	KONEC	nesrečen (ogelček in slamica se utopita)	nesrečen
13.	NAUK	Če preveč klepetaš, ti lahko kaj uide.	Če se obotavljaš, morda ne dosežeš cilja.
14.	SIMBOLI	<ul style="list-style-type: none"> • fižolček, ogelček, slamica, šiv, potok 	<ul style="list-style-type: none"> • fižol, oglje, slamica, šiv, potok
15.	MOTIVI	<ul style="list-style-type: none"> • pobegniti gospodnji 	<ul style="list-style-type: none"> • pobegniti, oditi v svet
16.	SPOROČILO/ IDEJA	Če se smeješ drugemu v nesreči, tudi tebe doleti nesreča.	Če se smeješ drugemu v nesreči, tudi tebe doleti nesreča.
17.	POSEBNOSTI	/	/

Tabela 6: Primerjava 2sf

Elementi 1., 2., 3., 4., 7. Tako v slovenskih kot v francoskih pravljicah nastopajo vsakdanje osebe in trije predmeti, katerih čudežna lastnost je le posebljenost, če se to sploh lahko šteje kot čudežna lastnost. V nobeni od pravljic se ne pojavljajo imena ali opisi oblek, vendar je v obeh možno nerealno dejanje – šivanje fizičnega trebuščka oziroma fižola samega.

Elementi 5., 6., 10., 12. Fižolček je v obeh pravljicah pogumen in zahrbtn, slamica pa domiselna in odločna. Edini, ki opazneje spremeni lastnosti, je ogelček, ki je sicer v obeh primerih neroden in počasen, a se v francoski pravljici izkaže tudi za boječega. Gospodinja ima brezbrizen odnos do vsega razen do klepetanja, starka pa nima opredeljenega odnosa do predmetov. Iz tega logično sledi, da fižolček, ogelček in slamica v slovenski pravljici ne marajo gospodinje in to sproži njihov pobeg. V drugi pravljici pa imajo predmeti že sami od sebe željo po tujini, preden prispejo do potoka. V nobeni izmed pravljic fižolček ni zvest, ne ceni prijateljstva – v nesreči se smeje prijateljema. Krojač pa je v obeh primerih prikazan kot pozitivna oseba dobrega srca, ki z veseljem priskoči fižolčku na pomoč.

Kljub temu je konec v obeh primerih nesrečen, saj se dva od treh predmetov utopita v vodi, fižolček pa vse življenje nosi trajne posledice (šiv). Zanimivo je, da krojač v slovenski ljudski pravljici uporablja belo nit, medtem ko krojač v francoski pravljici uporablja črno – kot da bi namenoma šlo za kontrast.

Elementi 8., 9., 11. V francoskih in slovenskih pravljicah zasledimo eno samo pravljlično število (3), ki se nanaša na tri posebljene predmete, nasvetov pa sploh ni. Prostor je opredeljen nenatančno; obe pravljici se odvijata v vasi in ob potoku.

Elementa 13., 16. Nauk v slovenski ljudski pravljici uči: če preveč klepetaš, ti lahko kaj uide. Francoski nauk pa sporoča, da se ni pametno obotavljati in mencati, saj potem morda nikoli ne dosežeš cilja. Ideja je v obeh pravljicah enaka, torej: če se smeješ drugemu v nesreči, tudi tebe doleti nesreča.

Elementa 14., 15. Simboli so v obeh različicah približno enaki: fižolček – hinavstvo, posmehovanje; ogelček – nerodnost, obotavljanje; slamica – ideje, domiselnost; šiv – posledica napake; in potok – preizkušnja.

Motiv je tako v slovenski kot v francoski pravljici pobegniti - v slovenski pred gospodinjo, v francoski pa iz radovednosti.

3.4 SLOVENSKE-ŠPANSKE

3.4.1 Primerjava 1

	Primerjava 1	SREČA	El hombre que tenía mala suerte
1.	OSEBE	- vsakdanje: mladenič, kralj, oče, sosedje - živali: konj, kobila	- vsakdanje: mladenič, ženska - živali in rastline: volk, drevo - čudežne: bog
2.	IMENA	/	/
3.	OBLEKA	/	/
4.	ČUDEŽNE LASTNOSTI	/	
5.	ZNAČAJ	- sovaščani: porogljivi - mladenič: vdan - oče: potrpežljiv	popotnik: ambiciozen volk: koristoljuben ženska: koristoljubna
6.	ODNOSI MED OSEBAMI	- sovaščani zavidajo očetu - oče je potrpežljiv do vseh in vsega	zavračanje ostalih
7.	ČUDEŽNI PREDMETI	/	/
8.	PRAVLJIČNA ŠTEVILA	/	3 (osebe, ki jih sreča na poti)
9.	PROSTOR	kmetija z okolico	hiša, džungla
10.	DEJANJA	- brcanje kobile - izguba konja	- mladeničeva požrešnost - srečanje treh oseb
11.	NASVET	Očeta	Boga
12.	KONEC	Oče in sin sta srečno živela do konca svojih dni.	Mladenič umre, volk pa sam uspe izpolniti svoje želje.
13.	NAUK	Nikoli ne veš, kaj se ti lahko zgodi jutri.	Bodi pozoren!
14.	SIMBOLI	konj – sreča kobila - sreča in nesreča skupaj kralj – sprememba	bog – največji možni obstoj drevo – nova priložnost
15.	MOTIVI	- spoznavanje sreče in nesreče, življenjskih vzponov in padcev	- pogovor z bogom

16.	SPOROČILO/ IDEJA	Kar je videti slabo, ni vedno slabo. Življenje se ne vrti samo okrog materialnosti.	Sami si krojimo svojo usodo.
17.	POSEBNOSTI:	/	/

Tabela 7: Primerjava 1sš

Elementi 1., 2., 3., 4., 7. Osebe, ki nastopajo v španskih in slovenskih pravljicah so vsakdanje. Razlika je opazna pri španski različici, kjer nastopi tudi čudežno bitje, bog. Imena, obleke, čudežne lastnosti in predmeti niso posebej poudarjeni.

Elementa 5., 6. Velike spremembe so vidne pri značajih glavnih ali stranskih junakov. Medtem ko so v slovenski pravljici porogljivi, vdani in potrpežljivi, v španskih iščejo predvsem lastno korist. Odnosi med osebami so v obeh pravljicah enaki. Povsod se čuti zavist in zavračanje.

Elementi 8., 9., 10. V slovenski pravljici so se pravljlična števila opustila, v španski pa uporabljajo pravljlično število tri. Pravljici se razlikujeta v prostoru in dejanju. Prostor slovenske je kmetija oz. njena okolica, ki je že nekakšen trend slovenskih pravljic. V španskih pa imamo džunglo, saj so španci takrat že osvojili ozemlja srednje in delno južne Amerike. Razlike v dejanjih so vidne na podlagi oseb, ki nastopajo v pravljicah. V slovenski različici imamo konja, ki je tudi povod za glavno dejanje - brca konja in njegova izguba. V španski pa mladeničeva požrešnost in srečanje treh oseb.

Elementi 11., 12., 13. Nasvet v španski pravljici podeli bog, ki ima zaradi tradicije veliko veljavo v Španiji. Tudi konec je precej drugačen kot v slovenski. Konča se z mladeničevo smrtjo in volkom, ki sam uspe uresničiti želje. V slovenski pravljici podeli nasvet glava družine-oče. Konča se srečno za oba-očeta in sina. Nauk slovenske pravljice je, da nikoli ne veš, kaj se skriva v jutru. Španska pa pravi, da bodi pozoren, kar je podobno naši. Nikoli ne veš, kaj se ti lahko pripeti, zato moraš biti venomer pripravljen in pozoren.

Elementa 14., 15., 16. Simboli so si v obeh pravljicah različni. Konj in kobila predstavljata v slovenskih pravljicah srečo, kralj pa spremembe. V španskih imajo simbol boga, kot največji možni obstoj in drevo, ki predstavlja nove priložnosti.

Motivi sledijo iz simbolov. Pri slovenski je to spoznavanje sreče in nesreče, pri španski pa pogovor z bogom.

3.4.2 Primerjava 2

Primerjava 2	La ira del oso	Žebli v ograji
1. OSEBE	<ul style="list-style-type: none"> - vsakdanje: mož - živali: ose, lev, medved 	<ul style="list-style-type: none"> - vsakdanje: oče, sin
2. IMENA	/	/
3. OBLEKA	/	/
4. ČUDEŽNE LASTNOSTI	/	/
5. ZNAČAJ	<p>mož: zvest</p> <p>medved: sovražen, maščevalen</p> <p>lev in ose: težavni vsepovsod v našem življenju</p>	<p>oče: voljan poučevati sina</p> <p>sin: neveden, nagle jeze</p>
6. ODNOSI MED OSEBAMI	<ul style="list-style-type: none"> - medved je hvaležen možu - mož sočustvuje z medvedom 	<ul style="list-style-type: none"> - sodelovanje sina z očetom - sin je spoštoval očeta, poslušal njegove nasvete
7. ČUDEŽNI PREDMETI	/	/
8. PRAVLIČNA ŠTEVILA	/	/
9. PROSTOR	Narava	Kmetija
10. DEJANJA	<ul style="list-style-type: none"> - uboj leva - preganjanje os - metanje skal 	<ul style="list-style-type: none"> - zabijanje žbljev - puljenje žbljev iz ograje
11. NASVET	/	Očeta
12. KONEC	mož umre	otrok se nauči obvladovati jezo
13. NAUK	Življenje je dar!	Življenje je radost!
14. SIMBOLI	<ul style="list-style-type: none"> - puška: orožje, ki ga uporabljamo v 	<ul style="list-style-type: none"> - žblji: slabe besede, slaba dejanja

	življenju - skala: hiter konec	- ograja: ljudje okrog nas - luknje: rane, ki jih povzročimo našim bližnjim
15. MOTIVI	- Izražanje škode, ki jo povzročijo dejanja ali besede, namenjene drugim.	- Pokazati, kako naša čustva učinkujejo na druge.
16. SPOROČILO/ IDEJA	Jeza je ena izmed najpogostejših razlogov, zakaj povzročamo nekontrolirano škodo drugim.	Jeza ni pravi odgovor za reševanje sporov, saj povzročena znamenja ostanejo vidna za vselej.
17. POSEBNOSTI	/	/

Tabela 8: Primerjava 2sš

Pravljica je realistična, saj se nanaša na situacije, ki se pojavljajo v življenju. Je kreativna, saj uporablja vsakdanje predmete, s katerimi razlaga človeške značaje.

Elementi 1., 2., 3., 4., 7., 8. Osebe v obeh pravljicah so vsakdanje. V španski zasledimo še prisotnost živali, kot so lev, ose in medved. Imen, oblek, čudežnih lastnost in oblek ter pravljicnih števil ne zasledim v nobeni pravljici.

Elementa 5., 6. Značaj španskega glavnega lika-moža je zvestoba. Slovenski glavni lik pa je voljan poučevati svojega sina, kljub temu, da je sin neveden in nagle jeze. Značaj medveda in os v šanski pravljici je zloba in maščevalnost. Odnosi med osebami so enaki v obeh pravljicah, saj v obeh čutimo prisotnost hvaležnosti, spoštovanja in sočustvovanja drug do drugega.

Elementa 9., 10. Prostor v španski pravljici je narava, v slovenski pa najdemo kmetijo. Dejanja v španski pravljici so tri; uboj leva, preganjanje os in metanje skal, medtem ko v slovenski zaznamo le dve; zabijanje žeblicev in puljenje žeblicev iz ograje.

Elementi 11., 12., 13. Nasvet je bil dodeljen le v slovenski pravljici in sicer s strani očeta. Konec je v španski različici tragičen, saj mož umre, v slovenski pa srečen, saj se otrok nauči obvladovati jezo.

Elementi 14., 15., 16. Simbol puške v španski pravljici je simbol orožja in nasilnosti v življenju. Skala pa predstavlja hiter konec in ranljivost človeka. Slovenska pravljica ima tri simbole, ki so podobni španskim. Simbol luknje ima podoben pomen kot puška, predstavlja rane in ranljivost človeka, žebliji slaba dejanja in besede, ograja pa naše bližnje oz. ljudi okoli nas. Tudi motiva sta si podobna. Izhajata iz ideje, kako naša dejanja, besede in čustva učinkujejo na druge. Tudi ideji sta isti. Pravita, da jeza ni odgovor za vse, sploh pa ne za reševanje sporov, saj povzročena znamenja ostanejo vidna za vselej.

6. RAZPRAVA

Po prebiranju in analizi pravljic sem ovrednotila rezultate. Hipoteze sem na podlagi analize ovrgla oziroma potrdila.

6.1 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIH PRAVLJIC Z ANGLEŠKIMI

Hipoteza 1: Slovenske ljudske pravljice vsebujejo več čudežnih elementov kot angleške (britanske). **OVRŽENA**

Razlaga: Ni dvoma, da slovenske pravljice vsebujejo veliko čudežnih elementov, saj imamo ljudje že v splošnem raje stvari, ki nam jih v življenju primanjkuje. Prvi primerjani ljudski pravljici se že na daleč razlikujeta, saj slovensko pravljico uvrščamo med čudežne in angleško med realistične. Ker pa so bile za primerjavo na voljo štiri pravljice, sta bile podrobneje pregledani še drugi dve. Sedaj je tudi angleška pravljica vsebovala veliko čudežnih elementov ter lastnosti glavnih junakov. Ugotavljati resničnost hipoteze na podlagi primerjave realistične pravljice s čudežno bi bilo nesmiselno, saj ne spadata v isto kategorijo. Zato sta nam najbolj natančne rezultate posredovali zadnji pravljici, ki v nobenem primeru nista nakazovali, da bi imela slovenska pravljica več čudežnih elementov. S podrobno analizo in primerjavo je ta hipoteza označena za napačno.

Hipoteza 2: Liki v pravljicah nimajo imen. **OVRŽENA**

Razlaga: Pri večini prebranih pravljic liki niso imeli imen. Najverjetneje so jih pripovedovalci namerno spuščali, ker samo ime ni imelo vloge pri zapletu ali razpletu zgodbe, zato so se osredotočali na glavno dogajanje, sporočilo in nauk, ki je bil pomembnejši od imenovanja. Presenetljivo je, da kljub temu v pravljici *The Magic Ring* in v mnogih drugih angleških ljudskih pravljicah imena obstajajo, zato sem hipotezo ovrgla. Imenovanje v pravljicah torej obstaja.

Hipoteza 3: Slovenske in angleške pravljice vsebujejo podobno število replik **OVRŽENA**

Razlaga: Zaradi podobnosti pravljic po Evropi na prvi pogled sklep o številu replik ni napačen, a hipoteza je bila ovržena že takoj po prvi prebrani angleški pravljici, za katero bi lahko dejali, da je sestavljena iz replik. Ker angleške pravljice vsebujejo nekje do trikrat več replik kot slovenske, je ta hipoteza ovržena.

Hipoteza 4: Končajo se s srečnim koncem. **POTRJENA**

Razlaga: Ob pogledu na rezultate primerjav pravljic je razvidno, da vsi dobri junaki tudi dobro končajo in ko se vsemu “dobremu” pridruži še dober, srečen konec je ta hipoteza potrjena.

6.2 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIH PRAVLJIC Z NEMŠKIMI

Hipoteza 1: Kulturnih razlik in razlik v obnašanju družbe in medsebojnih odnosih oseb skoraj ni. **POTRJENA**

Razlaga: Zaradi medsebojne bližine in daljše nadvlade nemškega ljudstva, smo prevzeli veliko lastnosti v kulturi in obnašanju, zato sem bila prepričana, da tudi razlik skoraj ni. To hipotezo sem pri prebiranju pravljic kar hitro potrdila. Razlike so zanemarljivo majhne. Človek jih na prvi pogled spregleda. Pri nemških pravljicah se pojavijo višji sloji kot pri naših. V našem kraju ni bilo veliko gradov in dvorcev. Naši ljudje so bili bolj preprosti in kmečkega rodu, zato je v večini slovenskih pravljic glavni junak skromen pastir ali kmet. Tudi pri nemških pravljicah se velikokrat pojavi kmet, zato to ne smatram kot veliko razliko, ki bi bila nagnjena k napačnosti trditve. Kulturne, družbene razlika in razlike v medsebojnem obnašanju so, vendar so v pravljicah neopazne.

Hipoteza 2: Nemške in slovenske pravljice so si zaradi nemškega vpliva na Slovence zelo podobne. **POTRJENA**

Razlaga: Kot sem že omenila, je imelo nemško ljudstvo velik vpliv na nas. Če kulturnih in družbenih razlik ni, potem si morajo biti pravljice podobne. Potrjevanje prve hipoteze vodi v potrjevanje druge. Slovenske in nemške pravljice se pričnejo na enak način in končajo na enak način. Majhne razlike so v jedru in poteku zgodbe. Te pa so vidne tudi pri nas, saj so se ljudske pravljice pripovedovale ustno iz roda v rod in pri tem se je lahko marsikaj spremenilo. Tako obstaja več različic ene in iste pravljice. Ker pa se glede na razmere ne oddaljujeta od motiva in enakega poteka zgodbe, lahko drugo hipotezo le mirno potrdimo.

Hipoteza 3: Besede v nemških in slovenskih pravljicah so zelo podobne, saj smo Slovenci veliko besed prevzeli iz nemščine. **POTRJENA**

Razlaga: Tukaj moram omeniti, kaj razumem pod pomenom »zelo podobne besede«. Upoštevala sem besede, ki imajo v pravljicah enak pomen v slovenskem in nemškem jeziku. Npr. kralj in *könig* ..., besede, ki jih uporabljamo v slovenskih pravljicah in ki so pomensko enake kot v nemških pravljicah. Mi imamo kralje, pastirčke in revne kmete, pravljice v nemščini pa za podobno pravljico uporabljajo pomensko enake besede, torej *König, Schäfer in armmmer Bauer*. Osredotočila sem se tudi na izvorno enake besede in besede, ki smo jih prevzeli iz nemščine, in jih uporabili v pravljici. Pri tem mislim na starinske besede, ki so bile prvotno nemške. Slednjih nisem našla v izbranih pravljicah, vendar so v drugih vseeno prisotne, npr. demon (tujka, prevzeta iz nemške besede Dämon).

Tudi to hipotezo lahko brez zadržkov potrdimo.

6.3 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKIH PRAVLJIC S FRANCOSKIMI

Hipoteza 1: Slovenske ljudske pravljice so preprostejše kot francoske, slovenski junaki so vedrejši in bolj pripravljeni pomagati. **POTRJENA**

Razlaga: Svojo hipotezo sem potrdila na podlagi Jeana, ki je veliko nasilnejši od slovenskega Jurka. Grdo ravna tako z obešencem kot s kipi in nazadnje celo ubije župnika. Jurko je vedrejši, obešencem pomaga in se z njimi pogovarja, na pokopališču želi kegljati z mrtvaki ... Prav tako Jean odločno zavrne nevesto, medtem ko si Jurko samo izprosi leto odloga.

Hipoteza 2: Tako v slovenskih kot v francoskih ljudskih pravljicah nastopajo večinoma vsakdanje osebe, v slovenskih pa imajo živali pomembnejšo vlogo kot pri francoskih. Prvi del je **POTRJEN**, drugi **OVRŽEN**.

Razlaga: Na podlagi primerjanja oseb, prikazanega v tabelah, je jasno, da tako v slovenskih kot v francoskih pravljicah nastopajo vsakdanje osebe, večinoma so to starši z otroci, lahko pa tudi predmeti. Vendar pa imajo živali v francoskih pravljicah enako pomembno oziroma pomembnejšo vlogo kot pri slovenskih. To sem ugotovila med iskanjem francoskih pravljic, saj so prevladovalе živalske pravljice.

Hipoteza 3: Imena v slovenskih pravljicah so podobna tistim v francoskih, le prilagojena zaradi drugačnega izgovora v obeh jezikih. **POTRJENA**

Razlaga: Tudi to hipotezo sem potrdila na podlagi Jeana in Jurka, saj sta si imeni zelo podobni, obe kratki, pogosti, značilni za vsakdanjega prebivalca, vsako izmed njiju pa ima svojo vrsto izgovorjave in zapisa, kar je vzrok za spreminjanje imen. Možno bi bilo, da obe imeni izvirata iz kakšnega starega imena.

6.4 PRIMERJAVA SLOVENSКИH LJUDSKИH PRAVLJIC S ŠPANSKIMI

Hipoteza 1: V slovenskih in španskih pravljicah je kraj dogajanja narava.

POTRJENA

Razlaga: Pravlјice, ki sem jih obravnavala, so mi jasno pokazale potrditev prve hipoteze. Pri večini slovenskih pravljic je glavno dogajanje nastanjeno v naravi, saj je narava neomejen prostor, kjer ima domišljija prosto pot. Jasno je prikazano, da v španskih in prav tako v slovenskih pravljicah veliko vključujejo naravo kot glavni kraj dogajanja. Hipotezo sem potrdila.

Hipoteza 2: V španskih pravljicah je izraženih manj moralnih vrednot kot v slovenskih pravljicah. **OVRŽENA**

Razlaga: Med moralne vrednote prištevamo dolžnosti, odgovornosti glavnih junakov, poštenost, pogum, radodarnost in družinsko ljubezen. Menila sem, da vsebuje slovenska pravljica več moralnih vrednot zaradi kulturne razlike, saj sem opazila večji poudarek moralnih vrednot pri Slovencih. Kasneje sem ugotovila, da je napačno trditi, da slovenska pravljica vsebuje več moralnih vrednot. Te so prisotne v vsaki pravljici in iz teh se razvije sporočilo, nauk in ideja. Iz tega je težko izločiti tiste pravljice, ki imajo »več« moralnih vrednot, zato sem se lotila natančnejše analize. Družbene vrednote skupaj z družbenimi normami sestavljajo moralo. Junaki španske in junaki slovenske pravljice so odgovorni za svoja dejanja in dolžnosti in upoštevajo določene, zato bi bilo napačno trditi, da je več moralnih vrednot v slovenskih pravljicah.

Hipoteza 3: V španskih pravljicah so ljudje, ki dajejo nasvete, starejši in modrejši kot v slovenskih pravljicah. **OVRŽENA**

Razlaga: Ljudje se še v modernejšem času veliko učijo od starejših in modrejših starcev, ki dajejo nasvete. Ker imajo ti, zaradi tradicije v španskih deželah veliko veljavnost, sem menila, da se mora to poznati tudi v ljudskih pravljicah. S prebiranjem španskih pravljic sem opazila,

da so starejši pametnejši in modrejši. V slovenskih pravljic prav tako nastopajo starejši modreci z enako mero kot v španskih. Hipotezo sem hitro uveljavila kot napačno.

7. ZAKLJUČEK

Pri izbiranju pravljic sem se osredotočila predvsem na ljudske. Te imajo največ kulturnih in družbenih značilnosti naroda, saj pri njihovem nastanku ni sodeloval le eden, temveč več neznanih avtorjev, ki so vsak po svoje prilagodili pravljico normam domačega ljudstva. Pravljice sem izbrala na podlagi vsebinske podobnosti in povezanosti med pravljico slovenskega in pravljico tujega izvora. Iskala sem pravljice s podobnim naslovom in motivom ter primerjala, kaj se v prevodu oz. potovanju motiva od naroda do naroda spremeni. Pri tem sem pazila na podobnosti v sporočilu, ideji, nauku, čarobnih predmetih in zaključku. Na podlagi znanja tujih jezikov in s pomočjo sošolk, sem se odločila za jezike, v katerih sem pravljice prebirala, in jih s podobno slovensko ljudsko prozo tudi primerjala. Znanje jezika je prišlo v poštev pri branju pravljic tujega izvora, saj sem le z branjem originalov ohranila prvotne kulturne in družbene značilnosti pravljice, ki bi s prevodom izgubile pomen.

Odkrila sem veliko novega in si zastavila kopico vprašanj: *Zakaj se mora kraljeva hči vedno ukloniti očetovi volji? Zakaj so ljudje v vsakdanje razmere vpletali toliko čarobnih bitij? Zakaj imajo ženske v pravljicah pasivno vlogo, zakaj niso one junakinje? Zakaj so živali v pravljicah skoraj vedno poosebljene?* Najlepši odgovori se nam ponujajo samo v še eni pravljici, in spet smo na začetku: Nekoč, v starih časih... Zdi se, kot da čarobni vodnjak, poln idej, sanj in pravljic, ne bo nikdar presahnil. Upajmo, kajti kaj bi svet brez pravljic?

8. VIRI IN LITERATURA

1. Brenkova, K. (1970) Slovenske ljudske pravljice. Ljubljana: Mladinska knjiga.
2. Goljevšček, A. (1991) Pravljice, kaj ste? Ljubljana: Mladinska knjiga.
3. Propp, V. (2005) Morfologija pravljice. Ljubljana: Studia humanitatis.
4. Snoj, M. (1997) Slovenski etimološki slovar. Ljubljana: Mladinska knjiga.
5. Volavc, M. (1999) Slovenske ljudske pravljice. Ljubljana: Mladinska knjiga.
6. Zorec, M. (2006) Fižolček, ogelček in slamica. Radovljica: Didakta.
7. Brin de paille, charbon et haricot. 2011. [Online] Dostopno na URL naslovu: <http://chezjoa.goodbb.net/t7748-la-bete-a-sept-tetes> [Citirano: 13.1.2012].
8. Der goldene Vogel. 2012. [Online] Dostopno na URL naslovu: http://www.internet-maerchen.de/maerchen/goldene_Vogel.htm [Citirano: 12. 1.2012].
9. Der schäfer. 2012. [Online] Dostopno na URL naslovu: <http://www.aachener-zeitung.de/artikel/1788744> [Citirano: 12.1.2012].
10. DGM logotip. 2011. [Online] Dostopno na URL naslovu: http://www.skl.si/modules/school/images/LOGO%20DGM.com_dc9748c5cace68f545add75eb1672939.jpg [Citirano: 13.1.2012].
11. El hombre que tenía mala suerte. 2012. [Online] Dostopno na URL naslovu: <http://marucanales.wordpress.com/2007/10/16/el-hombre-que-tenia-mala-suerte/> [Citirano: 12.1.2012].
12. Izreki o pravljicah. 2012. [Online] Dostopno na URL naslovu: <http://www.goodreads.com/quotes/tag/fairy-tales> [Citirano: 16.1.2012].
13. Jean-sans-peur. 2012. [Online] Dostopno na URL naslovu: <http://www.rickwalton.com/folktale/yellow27.htm> [Citirano: 11.1.2012].
14. La ira del oso. 2012. [Online] Dostopno na URL naslovu: <http://cuentosdechelvis.blogspot.com/2009/04/la-ira-del-os.html#!/2009/04/la-ira-del-os.html> [Citirano: 11.1.2012].

15. O fižolčku, ogelčku in slamici. 2012. [Online] Dostopno na URL naslovu:
http://www.ringaraja.net/otroski_koticek/ljudske-pesmi/o-mladenicu-ki-bi-rad-strah-poznal_32&495.html [*Citirano: 13.1.2012*].
16. Sreča. 2012. [Online] Dostopno na URL naslovu:
<http://zgodbice.blog.siol.net/category/zgodbice-z-naukom/> [*Citirano: 11.1.2012*].
17. The farmer and his sons. 2012. [Online] Dostopno na URL naslovu:
<http://www.rickwalton.com/folktale/50fabl07.htm> [*Citirano: 10.1.2012*].
18. The Magic ring. 2012. [Online] Dostopno na URL naslovu:
<http://www.rickwalton.com/folktale/yellow27.htm> [*Citirano: 10.1.2012*].
19. Wikipedija. 2012. Jurko je iskal strahu. [Online] Dostopno na URL naslovu:
http://sl.wikisource.org/wiki/Jurko_je_iskal_strahu [*Citirano: 11.1.2012*].
20. Wikipedija. 2012. Motiv živalskega ženina in nevesta. [Online] Dostopno na URL naslovu:
http://sl.wikipedia.org/wiki/Motiv_%C5%BEivalskega_%C5%BEenina_in_neveste_v_slovenski_pripovedki [*Citirano: 12.1.2012*].
21. Wikipedija. 2012. Pravljica. [Online] Dostopno na URL naslovu:
<http://sl.wikipedia.org/wiki/Pravljica> [*Citirano: 12.1.2012*].
22. Žebli v ograji. 2012. [Online] Dostopno na URL naslovu:
<http://www.carovnice.org/interaktivno/modules.php?name=News&file=print&sid=149> [*Citirano: 11.1.2012*].
23. VIR SLIK: Danaja Gnilšek, januar 2012.